

PROJECT PL3K 2020



PLEK 2



PLEK 3



De derde plek om te
leren en ontwikkelen

INHOUDELIJK VERSLAG

PL3K

INHOUDSOPGAVE

Inleiding 3

Activiteitenverslag pilot PLEK 3, de Bibliotheek als 3e leeromgeving 4

- PLEK 3 in grote lijnen 4
- PLEK 3 na het pilotjaar 5
- Netwerk & Beleid en Exploitatie 6
- Activiteiten 7
- Expertise 8
- Collectie & Digitaal 13
- Producten en (digitale) tools 14
- Marketing en communicatie 15
- Exploitatie (Financiering) 17

Bijlage I PLEK 3 in beeld 18

Bijlage II Contract PLEK 3 19

Bijlage III Bibliotheekblad: Interview met Sanne Pijnenburg over PLEK 3 20

INLEIDING

In het schooljaar 2020/2021 is in de Bibliotheek Venlo de pilot PLEK 3 van start gegaan.

PLEK 3 is - naast thuis en school - een derde leeromgeving voor kinderen die een taalimpuls en/of een impuls met betrekking tot de algemene ontwikkeling kunnen gebruiken. De pilot maakt deel uit van de Gelijkekansen-agenda van het ministerie van OCW, waarin de Bibliotheek gepositioneerd wordt als een rijke leeromgeving voor kinderen en jongeren in kwetsbare thuissituaties. Met deze agenda wil het ministerie de onderwijskansen van deze kinderen vergroten. De pilot sluit aan bij de droom van de Bibliotheek Venlo dat alle kinderen van 0 tot 18 jaar in Venlo toegang hebben tot rijke (lees)informatie.

Dit activiteitenplan beschrijft de aard, duur, omvang en het resultaat van de activiteiten waarvoor subsidie werd verleend volgens de methodiek van de bouwstenen van de Bibliotheek *op school*. De bijlage is een toelichting op die bouwstenen.

Het activiteitenverslag laat zien in hoeverre de geplande activiteiten in de ingediende subsidie-aanvraag al dan niet zijn gerealiseerd. Daarnaast zijn de (lokale) bevindingen en adviezen naar aanleiding van de pilot essentieel. De ontwikkelde instrumenten die bij PLEK 3 gebruikt zijn, komen op de website te staan: www.plek3.nl. Denk hierbij aan de volgende voorbeelden: contract met ouders/ leerling, draaiboek van bepaalde activiteiten en lesprogramma's. Het contract met ouder/leerling zal alvast als bijlage aan dit activiteitenplan toegevoegd worden.

Activiteitenverslag pilot PLEK 3, de Bibliotheek als 3e leeromgeving

Onderstaand verslag is een overzicht van uitgevoerde activiteiten en opgedane ervaringen met de Bibliotheek als 3^e leeromgeving in PLEK 3. Het verslag is opgebouwd op basis van de bouwstenen van de Bibliotheek *op school*.

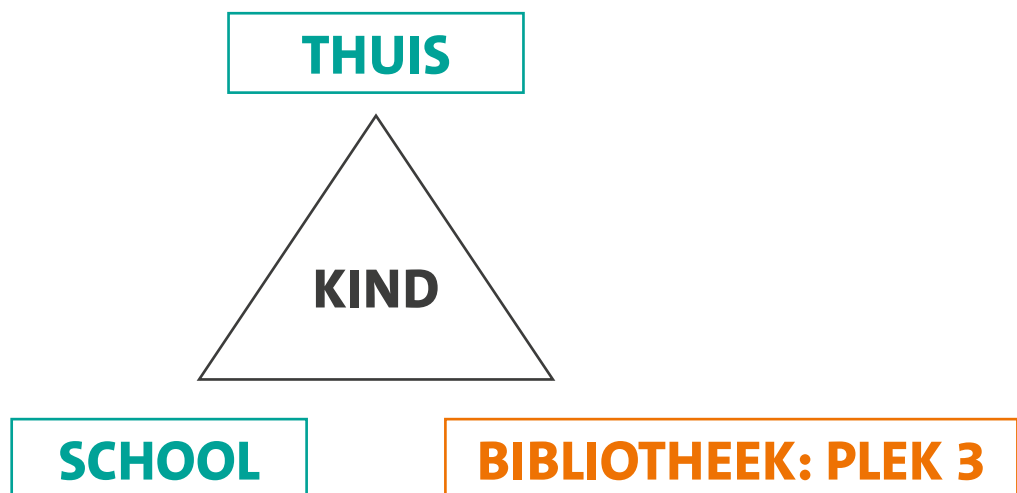
PLEK 3 in grote lijnen

De pilot PLEK 3 is bedoeld voor kinderen in kwetsbare in kwetsbare thuissituaties die een taalimpuls en/of een stimulans voor hun algemene ontwikkeling kunnen gebruiken.

De werving en selectie is in handen van de school. Een groep bestaat uit maximaal 15 kinderen.

De kinderen komen iedere dinsdagmiddag van 16.00 uur – 17.30 uur en op donderdagmiddag van 14.45 uur – 16.15 uur naar de speciaal ingerichte PLEK 3 in de Stadsbibliotheek. De dinsdaggroep wordt opgehaald met de fiets in een ander stadsdeel op een afgesproken plek. Als groep fietsen de kinderen met twee à drie begeleiders van de Bibliotheek naar de Bibliotheek in het centrum van de stad. Op deze manier beleven de kinderen een andere omgeving en zien ze andere dingen dan die ze al altijd zien in de eigen wijk, op school of thuis. PLEK 3 vergroot de eigen wereld en verbreedt de horizon van deze kinderen. In PLEK 3 volgen de kinderen gedurende 32 weken een speciaal programma rond de thema's: techniek, duurzaamheid, cultuur en burgerschap.

PLEK 3 is een van de drie leeromgevingen van het kind: thuis, school en Bibliotheek.



PLEK 3 na het pilotjaar

Het project is gestart onder de naam Living Taal Lab. In het contact naar buiten toe is er bewust gekozen voor een eenvoudigere naam die direct de lading dekt: PLEK 3.

Er is naast school en thuis nog een derde leeromgeving: de Bibliotheek. Dit is een logische plek voor PLEK 3, omdat de Bibliotheek veel kennis heeft op het gebied van taalontwikkeling. Aangezien een belangrijk doel van PLEK 3 is om kinderen een taalimpuls mee te geven, past dit heel mooi binnen de expertise van de Bibliotheek. De bedoeling was dat er in 2019 gestart zou worden met het project en dat er drie groepen kinderen hadden deelgenomen in juni 2021. De start van PLEK 3 is echter een jaar later geweest. Verder loopt PLEK 3 precies op schema. In totaal zal het project twee jaar gaan duren en dat past binnen de planning.

In maart 2020 is projectleider Sanne Pijnenburg begonnen bij PLEK 3 en in september 2020 is de eerste groep gestart. In januari 2021 is de tweede groep gestart en in september 2021 start de derde groep. Er is bij aanvang voldoende ruimte geweest om het programma van PLEK 3 te vullen. In september 2020 is er één groep van PLEK 3 gestart, waardoor er ruimte was voor verbetering en verfijning waar nodig. Vanaf januari 2021 twee groepen draaien is realistisch, omdat de nieuwe groep de lessen krijgt aangeboden die al eerder ontwikkeld en verfijnd zijn.

Doelstelling was om binnen de 2 jaar van PLEK 3 drie groepen van maximaal 15 kinderen te draaien. Hiermee loopt PLEK 3 precies op schema. De eerste groep is met 15 kinderen gestart en ook de tweede groep is afgelopen januari met 15 kinderen gestart. Bij de eerste groep hebben kinderen de basismodule volledig afgerond. Ze hebben nieuwe interessegebieden ontdekt en zijn enthousiast. De begeleiding van ouders mag nog wat sterker van de grond komen.

Door alle coronamaatregelen was het afgelopen jaar namelijk niet mogelijk de ouders op frequente basis uit te nodigen bij de Bibliotheek (zoals voorheen de bedoeling was). Digitaal overleggen bleek met de ouders van PLEK 3 vaak toch een stuk lastiger te zijn. Via de besloten Facebook-groep was het contact (visueel en tekstueel) wel handig. In de toekomst zal dit via de website van PLEK 3 lopen. Een andere doelstelling was om een goed programma in te vullen voor de kinderen van PLEK 3. Hiervoor is de samenwerking gezocht met BCO Onderwijsadvies. Er is nagedacht over zowel de samenwerkingspartners, als de inhoud van het programma. In het verslag hieronder wordt hierover nog een en ander verder uitgelegd.

Al met al loopt de pilot zoals gehoopt. Het afgelopen jaar was het lastig alles te realiseren met de coronamaatregelen. Toch is PLEK 3 er zeker in geslaagd het programma goed neer te zetten.

Specifieke zaken met betrekking tot de bouwstenen staan hieronder beschreven.

Netwerk & Beleid en Exploitatie (Netwerk, beleid en financiering)

De eerste stappen waren de vorming van het netwerk in kader van PLEK 3, de eigen visievorming, uitzetten van een planning en maken van een plan van aanpak. De opzet en uitvoering van de bouwsteen netwerk en beleid kende de volgende uitgangspunten:

- Bibliotheek Venlo heeft in de pilot het bestaande netwerk van de Bibliotheek *op school* ingezet om PLEK 3 organisatorisch, inhoudelijk en facilitair vorm te geven.
- De start van de pilot was de eigen visievorming in samenwerking met BCO onderwijsadvies. Vervolgens is het plan van aanpak in overleg met de gemeente en scholen bepaald, passend bij de educatieve agenda van Venlo. Na de uitvoering is de opzet bijgesteld en sinds januari 2021 is een tweede groep gestart: visie – plan van aanpak – uitvoering – bijstelling.
- In de samenwerking is gekozen voor:
 - Samenwerking met verschillende partners op drie niveaus plaats: strategisch, beleidsmatig en uitvoerend.

	Strategisch	Beleidsmatig	Uitvoerend
Bestuur koepel onderwijs (po en vo)	Voorzitter		
Gemeente	Wethouder	Ambtenaren onderwijs (educatieve agenda) en sociaal domein	
Scholen	Directeur (po)/onderwijsdirecteur (vo)	Taalcoördinator (po en vo) Teamleiders en intern begeleiders (po en vo) Mentoren (vo)	Leerkracht Docenten
Thuis			Ouders

- Besturen koepels po en vo, waaronder meerdere scholen vallen;
- Scholen po en vo in het werkgebied of stadsdeel, waarvan bekend is dat taal- en onderwijsachterstanden bestaan;
- Samenwerking met andere partners, al dan niet georganiseerd, die een inhoudelijke bijdrage kunnen leveren aan het programma: Hackerspace TDvenlo, advocatenkantoor, producers, vluchtelingen en culturele instellingen;
- De samenwerking met de gemeente is gericht op informeren en aansluiten bij het bestaande beleid van de gemeente in het kader van kansengelijkheid;
- De deelnemende kinderen worden door de betrokken scholen geselecteerd.

PLEK 3 is geen onderdeel van het lees- en/of mediaplan van de school.

Activiteiten

Om bovenstaande te realiseren zijn onder meer de volgende activiteiten uitgevoerd:

- De ruimtelijke opzet en inrichting van de PLEK 3 in de centrale Bibliotheek met onder andere: tafels, stoelen, televisiescherm (zou ook een digibord kunnen zijn), lasercutter, VR-bril, Dash robots, plotter, 3D-printers, laptops, iPads, klooi-koffers en podcastopstelling.
- Ontwikkelen van het onderwijsprogramma en het lesmateriaal rond de vier gekozen thema's, in samenwerking met BCO Onderwijsadvies, scholen en de externe partners, op basis van het GRRIMM model*:
 - Introductie: ik
 - Begeleide oefening: wij
 - Samen toepassen: jullie
 - Zelfstandig toepassen: jij
- Binnen de helft van deze thema's wordt het onderzoekend leren ingezet. Onderzoekend leren is een werkvorm die kinderen aanspoort de wereld om hen heen actief te onderzoeken en te ontdekken.**
- Opzetten van de organisatie van PLEK 3, intern en extern.
- Contact met de ouders, voeren van intakegesprekken en contract opstellen voor de ouders en hun kind. Deelname is vrijwillig, maar niet vrijblijvend.
- Bepalen van de spelregels rond gebruik van PLEK 3.
- Contact met de scholen voor de werving van de kinderen.

* Bron: Gradual Release Responsibility Instruction Model (GRRIM) van Pearson & Gallagher (1983)

** Bron: Onderzoekend en ontwerpnd leren (2015) van https://www.wur.nl/upload_mm/4/5/7/1119677c-42e5-4f37-b9d8-090584d79028_WKP_Doc-OO-A5-Apr15_INZAGE.pdf

Op basis van de ervaringen een aantal bevindingen:

- Kies in het programma voor activiteiten die kinderen in de eigen wijk of thuis niet zien of doen.
- Het programma moet na schooltijd plaats vinden, anders missen deze kinderen de onderwijstijd die ze hard nodig hebben. Door een goede mix van activiteiten in doen en luisteren blijven kinderen actief betrokken.
- Hoewel de activiteiten in PLEK 3 ondanks de coronamaatregelen toch door konden gaan - er is immers sprake van een kwetsbare groep - hebben deze maatregelen wel invloed gehad op de uitvoering van een aantal activiteiten:
 - Het contact met de ouders verliep moeizamer. Bovendien was het uitnodigen van de ouders om meer naar de Bibliotheek te komen niet mogelijk.
 - Sommige ouders durfden hun kinderen niet naar de Bibliotheek te laten gaan.
 - Activiteiten met of naar externe partners konden niet altijd doorgaan. Gezocht is naar alternatieven die wel konden, bijvoorbeeld het bezoek aan het Floriade-terrein in Venlo.
- Selectie van de kinderen door de school werkt goed.
- Bedenk van tevoren goed welke kinderen binnen de criteria passen. Denk hierbij aan: kinderen die minder scoren op Begrijpend Lezen en Woordenschat ten opzichte van andere vakken, kinderen die in een situatie leven waarin ze een taalimpuls kunnen gebruiken en kinderen die uit een gezin komen dat een stimulans kan gebruiken om maatschappelijk meer betrokken te worden. Van belang is dat scholen inschatten dat er nog voldoende groeimogelijkheden zijn

op deze vlakken. Voorwaarde hierbij is dat kinderen en ouders gemotiveerd zijn/worden voor deelname aan PLEK 3.

- Actieve ouderbetrokkenheid, waarbij ouders worden betrokken bij de voortgang is cruciaal voor het succes van het kind in PLEK 3. Laat zien wat de kinderen doen en waarom, en evalueer samen. Regelmatige communicatie heeft tot nu toe plaatsgevonden via een besloten facebook groep en wordt omgezet naar een besloten groep op de website van PLEK 3.
- Tot nu toe is gekozen voor de dinsdag- en de donderdagmiddag. In overleg met de scholen en ouders moet gekeken worden welke middagen het beste passen.

Expertise

Voor deze pilot is een projectleider aangesteld met orthopedagogiek als achtergrond. Die kennis maakt dat de projectleider een gelijkwaardige gesprekspartner is voor het onderwijs, BCO onderwijsadvies en andere samenwerkingspartners. Daarnaast kent zij de problematiek rond gelijke kansen en onderwijsachterstanden. Haar achtergrond en ervaringen zijn nodig voor visievorming, (door)ontwikkeling en organisatie van PLEK 3 in de Bibliotheek.

Daarnaast is er extra ondersteuning voor de groepen nodig en hier worden begeleiders ingezet met een didactische opleiding en ervaring in het onderwijs.

Aan het einde van de pilot was de beschikbare formatie voor PLEK 3 als volgt:

- 20 uur per week voor projectleider voor ontwikkeling, werving, netwerken, communicatie en uitvoering in de eerste fase. Bij vervolg is de inzet bij uitvoering minder. Met ondersteuning van een stagiaire pedagogiek.
- 7 uur per week voor projectmedewerkers (3 à 4 uur per groep van PLEK 3).
- 1,5 tot 3,5 uur per week: vrijwilligers bij de uitvoering van de bijeenkomsten.

Een aantal bevindingen:

- PLEK 3 vraagt om een ter zake deskundige projectleider op hbo/wo niveau met specifieke deskundigheid op het gebied van onderwijskunde, (ortho)pedagogiek en/of didactiek.
- Werken met een heterogene groep en de complexe problematiek maakt de begeleiding van een groep intensiever en vraagt ook extra aandacht van de begeleiding. Voor een groep van 15 kinderen zijn minimaal twee begeleiders nodig. Projectmedewerkers op hbo niveau kunnen de instructie aan de kinderen geven.
- Uitvoering kan ten dele met vrijwilligers mits goed geïnstrueerd.
- Het is belangrijk dat de begeleiders om kunnen gaan met de heterogene groepen en op de hoogte zijn van de problematiek.









Collectie & Digitaal

PLEK 3 biedt mogelijkheden om verbindingen te leggen met de collectie en dienstverlening van de Bibliotheek. Zo is de werkplaats van de Bibliotheek geïntegreerd in het programma van PLEK 3: gebruik van de lasercutter, de VR-bril of zelf een podcast maken. Werken aan vaardigheden en digitale geletterdheid komt terug in het informatie zoeken via de computer en kennisoverdracht door middel van digitale toepassingen zoals Kahoot. Dit is een terugkerend onderdeel bij ieder thema. Zoals al eerder aangegeven past PLEK 3 bijzonder goed binnen de Bibliotheek. Taalontwikkeling is een kerntaak van de Bibliotheek en met deze expertise wordt aangesloten op waar de behoefte bij de kinderen ligt. Dit zorgt voor een verrijking van het curriculum wat scholen al voor deze kinderen inzetten.

Bij de start van de pilot was het plan om ouders regelmatig in de Bibliotheek uit te nodigen om hen kennis te laten maken met PLEK 3 en op de hoogte te houden van wat hun kind daar doet. Maar ook om de collectie en het aanbod van de Bibliotheek voor volwassenen te leren kennen. Vanwege corona is dit nog niet goed uit de verf gekomen. Die verbinding met de Bibliotheek als rijke leeromgeving voor de kinderen krijgt in het vervolg van de pilot meer aandacht.

In de eerste fase werd rond ieder thema een fysieke collectie gepresenteerd in PLEK 3. Daarnaast ontvingen de kinderen als kerscadeautje het boek *Koning van Katoren* van Jan Terlouw. In PLEK 3 wordt de collectie rondom een thema gepresenteerd ter illustratie en om informatie op te zoeken. De werkplaats wordt geïntegreerd in het programma: gebruik van faciliteiten zoals lasercutter, VR bril, podcast maken.

Bevindingen:

- Zorg voor voldoende goed werkende en niet verouderde faciliteiten als laptops en/of iPads met software om zelf informatie te kunnen zoeken over een bepaalde thema.
- Laat experts of ervaringsdeskundigen vertellen over het thema. Dat maakt indruk en zorgt ook voor extra diepgang.
- Maak de collectie van de Bibliotheek letterlijk zichtbaar in PLEK 3 door het fysiek plaatsen van materialen rond een bepaald thema. Dit werkt stimulerend.
- Zorg ervoor dat kinderen een gekozen boek mee naar huis kunnen nemen. Een lenerspas voor PLEK 3 werkt dan goed;
- Een eigen ruimte voor PLEK 3 maakt dat alle faciliteiten kunnen blijven liggen.

Producten en (digitale) tools

Het ontwikkelde lesmateriaal en andere zaken komen beschikbaar via een speciaal daarvoor ingerichte website: www.plek3.nl. Hier zullen onder andere de samenwerkingspartners terug te vinden zijn, materialen zoals een PowerPoint over het maken van een podcast en zogeheten 'Tekstsnappers' die in de lessen gebruikt kunnen worden.

Voor deelname hebben ouders en kinderen een contract getekend. Dit contract is als bijlage opgenomen.

Samenwerkingspartners zijn onder andere theater De Maaspoort, Stichting Voedselbank Venlo, Stadskantoor Venlo en lunchcafé STEK (over gezonde voeding), om zo de wereld van de kinderen te vergroten. Hierin is bewust gekozen om iets anders te laten zien dan wat ze in eigen wijk altijd zien. Ook hier was corona een spelbreker. Een aantal activiteiten konden niet elders plaatsvinden en in sommige gevallen wilden de samenwerkingspartners ook niet meer naar de Bibliotheek komen. Er zijn in de lessen wel meerdere samenwerkingspartners naar PLEK 3 gekomen (ongeveer in de helft van de lessen).

In het vervolgjaar wordt de beoogde samenwerking opnieuw opgepakt.

Monitoring:

De monitoring van de pilot is in handen van Regioplan. Op basis van een 0 - en 1 meting worden resultaten op basis van de bouwstenen zichtbaar. Om een goed beeld te krijgen van de impact van PLEK 3 op het verbeteren van kansengelijkheid is een langere periode van monitoring nodig.

Naast genoemde monitoring voert de Bibliotheek kwalitatieve gesprekken met ouders, betrokken scholen en betrokken samenwerkingspartners. In samenspraak met de Universiteit van Maastricht wordt in het kader van de Educatieve Agenda Limburg gekeken hoe de impact van PLEK 3 ook in kwantitatieve zin gemeten kan worden.

In de eerste groep (start september 2020) namen 15 kinderen deel uit groepen 6, 7, 8 en brugklas. Deze kinderen komen van 4 verschillende scholen (po en vo). Van deze kinderen zijn er 12 met een migratieachtergrond, of ouders met een migratieachtergrond.

In de tweede groep (start januari 2021) namen wederom 15 kinderen deel aan PLEK 3. De kinderen uit de tweede groep zijn geworven uit twee verschillende po-scholen. Van deze kinderen hebben er acht een migratieachtergrond. Of hebben de ouders een migratieachtergrond.

Marketing en communicatie

De communicatie met de ouders, school en betrokken samenwerkingspartners is essentieel voor het succes van PLEK 3. PLEK 3 is in de Bibliotheek gepositioneerd met een eigen beeldmerk:



Dit vergroot de herkenbaarheid voor kinderen, ouders, leerkrachten en andere betrokkenen. Daarnaast is een **folder** ontwikkeld en een **promotiefilm** gemaakt. Met name de film helpt bij de beeldvorming van de ouders.

Voor de startgesprekken zijn de ouders en hun kind uitgenodigd in de Bibliotheek voor een kennismakingsgesprek en het vastleggen van de afspraken in een contract. Deelname is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Bij afwezigheid van het kind neemt de Bibliotheek na de bijeenkomst contact op met de ouder en houdt de school op de hoogte..

Naast contact per e-mail is een besloten Facebook-groep binnen Bibliotheek Venlo opgezet om zo contact te houden met de ouders. Corona bemoeilijkt fysiek contact in de Bibliotheek of op school. Zo was een vervolgnodiging in de Bibliotheek niet mogelijk. In de toekomst verloopt de communicatie met de ouders via een eigen beveiligde omgeving voor de ouders (en leerkrachten) als onderdeel van de speciale website voor PLEK 3. Evaluatie vindt plaats met ouder, kind en leerkracht.

De toeleiding en werving van de kinderen verliep via de school. De leerkracht kan het beste beoordelen welk kind het meest gebaat is bij PLEK 3 en kan direct contact leggen met de ouders. Gesprekken met de ouders vinden bij voorkeur ook plaats met school bij PLEK 3. Bij de werving van de eerste groep was het vanwege de coronamaatregelen niet mogelijk de gesprekken met ouders én school te plannen, maar bij de tweede groep wel. Bij de eerste groep zijn er gesprekken met ouders en school apart geweest.

Een aantal bevindingen in richting van ouders en ouderbetrokkenheid:

- Zorg voor korte communicatielijnen.
- Heb expliciet aandacht voor de communicatie met ouders en houdt rekening met hun taalvaardigheid. Niet alle ouders beheersen de Nederlandse taal. Maak gebruik van tekst en beeld, beelden zeggen soms meer dan woorden.
- Zorg voor een ontmoetingsplek voor ouders, digitaal en fysiek op de plek waar de lessen plaats vinden zodat ouders weten waar de kinderen naar toe gaan; voer de gesprekken met ouders in de Bibliotheek of de ruimte waar PLEK 3 plaats vindt.
- Realiseer je dat het voor sommige ouders toch moeilijk is om naar de Bibliotheek te komen.
- Voer de gesprekken met ouders, kind en school tegelijkertijd. Aanwezigheid van school zorgt voor beter beeld van het kind; realistisch beeld schetsen; samen plan maken.
- Vertalen in andere taal? Verschillende achtergronden maakt dit extra lastig. Kost veel geld en tijd, bewust voor gekozen om dat niet te doen. Een tolk zou ondersteunend kunnen zijn bij de gesprekken met ouders die de Nederlandse/Duitse/Engelse taal niet beheersen. Zo voorkom je dat kinderen alles moeten vertalen en krijgen ouders de informatie beter binnen. Ook dit kost vaak veel geld, maar wellicht zijn er mensen in het netwerk die dit kunnen doen.

Een aantal bevindingen richting plek 2: school

- Zorg voor korte communicatielijnen met teamleiders en leerkrachten
- Vertel in het begin wat PLEK 3 betekent voor de school en hoe die ondersteunend kan zijn bij het werk van de leerkracht. Het promotiefilmpje werkt daarin ondersteunend.
- Neem scholen mee in de werving en het vertellen van het verhaal in de richting van ouders.
- Neem scholen mee in het proces en de uitvoering van het traject. Bespreek eventueel persoonlijke leerdoelen van een kind en laat de school weten hoe het gaat en wat er gebeurt.
- Zorg dat school ook betrokken is. Samenwerking is samen werken.
- Om middelen vrij te kunnen spelen door de school is het van belang dat de school eigenaarschap voelt. Heb aandacht voor het vergroten van die betrokkenheid, informeer de school over wat er gebeurt, resultaten en het belang van PLEK 3 .
- Sluit aan bij wat er al gebeurt in de gemeente en/of op de scholen.

Exploitatie (Financiering)

De pilot PLEK 3 is onderdeel van het overkoepelende project Living Taal Lab. PLEK 3 is gefinancierd met subsidiegelden van verschillende partijen, waaronder de Koninklijke Bibliotheek (KB), VSB fonds, provincie limburg. Zie het financieel verslag.

Tijdens het eerste pilotjaar is geen financiële bijdrage gevraagd van de school en/of de ouders van de deelnemende kinderen. Voor de kinderen in de tweede groep, gestart in januari 2021, wordt een eigen bijdrage van € 400,- per kind betaald door de school uit de extra ontvangen gelden in kader onderwijsachterstanden als gevolg van corona (Subsidieregeling inhaal- en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020 – 2021).

In het vervolgjaar van PLEK 3 is extra aandacht voor de borging in de school in de vorm van een eigen financiële bijdrage van de school per kind en ondertekenen van een samenwerkingsbijeenkoms met betrokken partners.

Voor kinderen in kwetsbare thuissituaties kan een beroep worden gedaan op fondsen als Stichting Leergeld. Ouders hebben begeleiding nodig om hiervan gebruik te kunnen maken.

Voor het vervolg van PLEK 3 wordt financieel ook een beroep gedaan op gelden van de gemeente Venlo voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB).

Personeelskosten en inrichting op jaarbasis:

- Projectleider HBO-niveau | 24 uur | schaal 9 | € 45.000,-
- Ondersteuning: HBO-er met didactische vaardigheden | 7 uur | schaal 7/8 | € 12.000,-
- Inrichting Techlab/Fablab/digitale ondersteuningsmiddelen | € 20.000,-

Een aantal bevindingen:

- Een financiële bijdrage van de school per leerling, verhoogt de betrokkenheid van de school bij PLEK 3.
- Haal financiële zorg weg bij ouders die het niet kunnen betalen. De stap om gebruik te maken van Stichting Leergeld voor PLEK 3 kan als belemmerend worden ervaren. Wanneer ervoor gekozen wordt ouders een bijdrage per les te laten betalen, begeleid ze dan goed bij het aanvragen van een financiële bijdrage via bijvoorbeeld Stichting Leergeld.
- Als deelname aan PLEK 3 te vrijblijvend is, haken kinderen sneller af.
- Zorg voor inbedding in eigen begroting van de Bibliotheek.

BIJLAGE I PLEK 3 IN BEELD

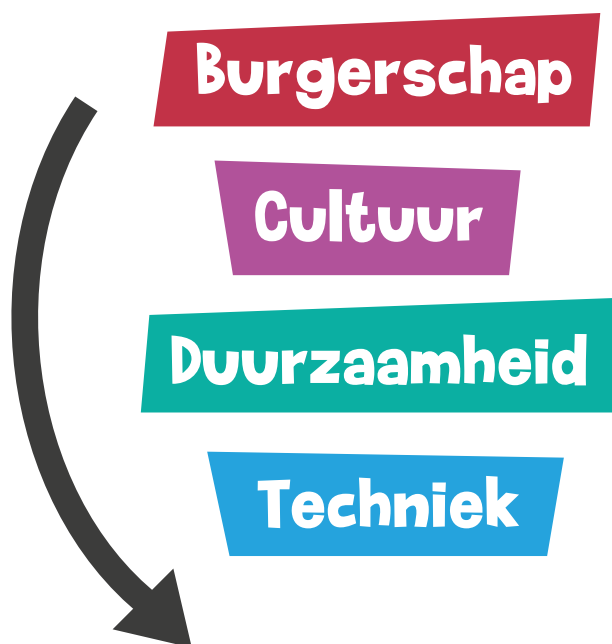


2 begeleiders

3 groepen
met 15 kinderen
per groep



www.plek3.nl



KB } nationale
bibliotheek

VSBfonds,
iedereen doet mee

de Bibliotheek
Venlo

provincie limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg





Contract PLEK 3

Contactpersoon Sanne Pijnenburg
spijnenburg@bibliotheekvenlo.nl

Hierbij verklaart ondergetekende ouder/verzorger en deelnemende leerling dat:

- Deelnemende leerling het volledige programma kan volgen (met uitzondering van ziekte) op dinsdagen van 16.00 tot 17.30 uur.
- Deelnemende leerling met fiets steeds op tijd aanwezig is op het verzamelpunt, dat op loopafstand is van de school. Op dit verzamelpunt dient de leerling om 15.40 uur te zijn. De leerling mag er ook voor kiezen op eigen gelegenheid naar PLEK 3 te komen. Dit dienen ouder(s)/verzorger(s) en leerling voorafgaand aan het project aan te geven.
- Deelnemende leerling zich positief opstelt bij de lessen van PLEK 3.
- Deelnemende leerling open staat voor feedback en zijn/haar best doet om actief aan de slag te gaan in de lessen.
- Deelnemende leerling en ouder(s)/verzorger(s) de opdrachten voor thuis samen zo goed mogelijk uitvoeren.

Hierbij verklaart projectleider PLEK 3 dat:

- De deelnemende leerling, bij positieve deelname, een officieel PLEK 3 diploma ontvangt.
- Met behulp van de begeleider(s) goed zorg zal dragen voor de deelnemende leerling, zodat hij/zij positief terugkijkt op PLEK 3.

Naam leerling:

Handtekening ouder/verzorger:

Handtekening leerling:

Handtekening projectleider PLEK 3:

De Bibliotheek Venlo en PLEK 3

Een derde 'omgeving' waarin kinderen zich verder kunnen ontwikkelen

Leren programmeren, letters stansen uit plexiglas, veganistisch koken en samen een podcast maken. Dat zijn niet de dingen waaraan je direct denkt bij de service van de bibliotheek. Maar het zijn wel degelijk onderdelen van een nieuw initiatief van de Bibliotheek Venlo: PLEK 3. Met ingang van afgelopen september krijgt de eerste groep van vijftien kinderen (van groep 6 tot en met de brugklas) de kans onder deze noemer hun taal en talenten te ontwikkelen. Projectleider PLEK 3 Sanne Pijnenburg beleeft het in de praktijk: ze zijn hier op hun plek.

TEKST: LINDA VAN PELT • FOTO: DE BIBLIOTHEEK VENLO

Toen de Bibliotheek Venlo vanuit de Koninklijke Bibliotheek het verzoek kreeg om een 'nieuwe leeromgeving' voor de jeugd te starten, werd er – letterlijk – verdieping gecreëerd. In de zomer is de kelder onder het gebouw (daarvoor louter bestemd als boekenopslag) leeggeruimd, geschilderd en opnieuw ingericht voor pilotproject PLEK 3. Hoezo PLEK 3? Bestaan er dan ook PLEK 1 en 2? 'Jazeker, maar die zijn niet binnen de bibliotheek', antwoordt Sanne Pijnenburg. 'PLEK 3 is in het leven geroepen als derde "omgeving" waarin kinderen zich verder kunnen ontwikkelen. De andere twee leeromgevingen zijn school en thuis.' Dat die thuissituaties van elkaar kunnen verschillen, is een van de grondgedachten waarop PLEK 3 gestoeld is. 'Het ene kind wordt bijvoorbeeld meer gestimuleerd tot lezen dan het andere', vervolgt Sanne. 'De Bibliotheek Venlo is vooruitstrevend. Zo hebben wij op alle basisscholen in ons werkgebied een bibliotheek ingericht. Dat betekent dus ook dat alle kinderen in Venlo automatisch lid zijn. PLEK 3 gaat verder dan louter leesbevordering. Dit nieuwe initiatief – nu nog in de pilotfase – is bedoeld voor de ontwikkeling van taal én andere talenten, maar ook daarbij is taal vaak een belangrijke schakel.'

Lastige start

Het begon met het ontwikkelen van een profielschets voor wie PLEK 3 bedoeld is. 'Leerlingen die relatief laag scoren op taal, zoals woordenschat en begrijpend lezen, in vergelijking met hun algemene leerniveau. Kinderen met een groeimogelijkheid die met de juiste impuls nét dat stapje verder kunnen komen, bijvoorbeeld een hoger schooladvies. Leerlingen die gemotiveerd zijn en open-

staan voor ontwikkeling in de breedte en de diepte', somt Sanne op. Met deze goed doortimmerde beschrijving én de hechte contacten die er al bestonden met de basisscholen leek er weinig mis te kunnen gaan. En toen ... kwam het coronavirus. 'Zowel de bibliotheken als de scholen sloten, en dat maakte het voorbereidingsproces wat lastiger', blikst Sanne terug op de periode waarin de vijftien leerlingen voor de eerste pilotgroep (*in totaal zijn er drie – red.*) werden geworven. Als projectleider was ze bij voorkeur met de drie betrokken partijen – school, ouders en bibliotheek – om tafel gegaan. 'Dat was helaas niet mogelijk. Ik heb toen gekozen voor individuele benadering van de ouders, wat nuttig bleek. Sommigen hebben namelijk een migratieachtergrond en zijn de Nederlandse taal nog niet geheel machtig, dus ze konden wel wat extra aandacht bij de uitleg gebruiken.' Na het formuleren van de zogeheten persoonlijke ontwikkelingsdoelen hebben ouders, deelnemende kinderen en de projectleider een contract ondertekend. 'We wilden graag officieel vastleggen dat deelname aan PLEK 3 niet vrijblijvend is. Je verbindt je gedurende de gehele periode van ongeveer een schooljaar lang voor een wekelijkse bijeenkomst van anderhalf uur. Halverwege afhaken heeft ook impact op het groepsproces, dus dat willen we graag voorkomen. Bovendien is niet te snel opgeven, maar dóórzetten ook een belangrijke levensles voor de toekomst.'

Leren programmeren

De wekelijkse opkomst lijkt bepaald geen straf, want onder de noemer van vier hoofdthema's – te weten burgerschap, cultuur, duurzaamheid en techniek – worden inspirerende middagen na school georganiseerd. 'PLEK 3 is zeer bewust niet het verlengde van school. Daarom is de stoere kelderruimte perfect passend bij project. We hebben hier zelfs een compleet ingerichte digitale werkplaats voor het thema techniek. Hier krijgen de deelnemers de gelegenheid verschillende materialen te leren kennen. Zo ervaren ze spelenderwijs, zoals dat letters uitsnijden of graveren bij een MDF-plaat een andere techniek vraagt dan het werken met bijvoorbeeld plexiglas. Ook het ontwerpen in 3D komt hier aan bod. Door sleufjes te maken in het materiaal, kun je het ontwerp laten staan', geeft Sanne een kijkje op de praktijk. Verder is er een *virtual reality*-bril. En belangstellende leerlingen kunnen zich ook bekwaamen in het programmeren met de hiervoor aangeschafte zogeheten Digi-Klooi-koffers. 'Het ontwikkelen van digitale vaardigheden is belangrijk om later maximaal in een digitale wereld te kunnen functioneren' klinkt als de moderne verstaalslag van 'jong geleerd is oud gedaan'.



In PLEK 3 worden ook kooklessen gegeven: duurzaamheid en gezonde voeding staan centraal.

Podcast met diepgang

Binnen het thema burgerschap en het subthema 'nieuwe mensen leren kennen' is een vluchteling op bezoek geweest. 'Hij is vijf jaar terug naar Nederland gekomen en kwam naar PLEK 3 samen met zijn zoon van ongeveer dezelfde leeftijd als onze deelnemers. Deze man was graag bereid om veel vragen te beantwoorden, alleen niet over alle heftige *ins* en *outs* van zijn vluchtproces. Wij hadden onze groep in tweeën gesplitst en van tevoren een lijst van interviewvragen gemaakt. Het verhaal maakte duidelijk indruk, je zag de interesse groeien. Na afloop hebben we met z'n allen een podcast gemaakt voor ouders en docenten naar aanleiding van deze bijeenkomst.' Ter vergroting van de betrokkenheid met school en met de ouders heeft Sanne een besloten Facebookpagina aangemaakt waar ervaringen worden gedeeld. 'Een laagdrempelige manier om in contact te blijven met de achterban. Sommige ouders reageren alleen met een duim of een hartje, maar ook dat is een teken dat ze gekeken of geluisterd hebben. Dat is positief, want in onze visie spelen ouders een belangrijke rol bij de ontwikkeling van hun kinderen.'

Podiumdurf

'Gezonde voeding is een subthema onder de noemer duurzaamheid, en ook hieraan is binnen PLEK 3 een draai gegeven die smaakt naar meer: koken met seizoensproducten en veganistisch eten. 'Onder begeleiding van een deskundige hebben de kinderen gerechtjes gemaakt en geproefd. En natuurlijk nam iedereen iets lekkers mee naar huis.' Voor het thema cultuur is al een mooie afsluiting bedacht, gepland eind januari. 'Dat is het einde van de basismodule van zestien bijeenkomsten', vertelt Sanne. 'Daarna gaan we door met zestien verdiepingsbijeenkomsten voor groep 1. Hiervoor willen we het eerste gedeelte graag

officieel eindigen met een presentatie in onze Podiumzaal. Het idee is dat alle vijftien deelnemers terugblikken op hun ontwikkeling in de afgelopen maanden bij PLEK 3 en daarover een songtekst schrijven. We hebben hiervoor een muzikant uitgenodigd voor professionele begeleiding. Hij componeert een beat en maakt van de losse teksten één geheel. Dat wordt vervolgens ingezongen en er wordt ook nog een dans bij bedacht. Het is de bedoeling dat alle leerlingen op het podium iets vertellen over hun persoonlijke ontwikkeling. Dat is natuurlijk voor sommigen best eng, en ook hierbij speelt dat belangrijke element van ouderbetrokkenheid.'

Grotere, rijkere leefwereld

Sanne Pijnenburg heeft al veel enthousiasme gezien tijdens het eerste projectgedeelte van PLEK 3. Hiervoor werkte ze als orthopedagoog voor kinderen, dus de jeugdige doelgroep was haar niet onbekend.

'Het is leuk dat de kinderen hier redelijk "anoniem" binnenkwamen, dus zonder dossier met achtergrondinformatie. Ondertussen heeft iedereen elkaar redelijk goed leren kennen, mede dankzij de stimulerende en vooral ook toegankelijke omgeving. Van sommige kinderen is de leefwereld relatief "klein" en bij PLEK 3 krijgen ze de kans nieuwe mogelijkheden te ontdekken. Dat is een belangrijke basis voor de toekomst. In januari starten wij met een tweede groep en volgens planning begint na de zomervakantie nummer drie. Misschien met kleine nuanceverschillen vanwege voortschrijdend inzicht, maar verder identiek. Bibliotheken die een soortgelijk initiatief willen starten, geven we met plezier meer informatie. We willen dit project namelijk graag uitdragen, want de mogelijkheid om je in een "rijke leeromgeving" te ontwikkelen gun ik veel meer kinderen.'

BIEB

Kinderen helpen bij taalvaardigheid

Kinderen uit de regio Venlo die moeite hebben met taal, krijgen dit schooljaar extra begeleiding bij en door de Venlose bibliotheek. Met podcasts, 'lasercutters' en een hoop lol lijkt Plek 3 in het souterrain van de bieb in niets op een veredelde huiswerkklass.

VENLO
DOOR KIM JACOBBS

In totaal 45 kinderen krijgen dit schooljaar extra begeleiding bij het opkrikken van hun taalvaardigheid. De kinderen, van groep 6 tot en met de brugklas, komen van vier Venlose scholen: OBS Harlekijn, basisschool De Klingerberg, basisschool Sint Martinus en het Blaricumcollege.

De kinderen zijn door hun eigen school geselecteerd om deel te nemen aan Plek 3.

Achterstand

„Ten opzichte van leeftijdsgenoten lopen ze iets achter in hun taalontwikkeling”, legt projectleider Sanne Pijnenburg van de Bibliotheek Venlo uit. „Hun woordenschat is kleiner of ze hebben moeite met begrijpend lezen. Er zitten kinderen met een migratieachtergrond tussen, maar ook hier geboren kinderen. Vaak hebben deze kinderen het lezen en spreken minder meegemaakt



in hun opvoeding, omdat er niet werd voorgelezen bijvoorbeeld.”

Gelijke kansen

Bij Plek 3 krijgen de leerlingen 32 lessen over de thema's burgerschap, cultuur, duurzaamheid en techniek. Dit gebeurt in een speciaal daarvoor aangewezen ruimte in de kelder van de Venlose bieb. „Na school en thuis is dit voor hen de derde leeromgeving, vandaar dat het de naam 'Plek 3' heeft gekregen”, aldus Pijnenburg. Plek 3 is één van de twee pilotprojecten in Nederland van de Koninklijke Biblio-

theek en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en is gericht op kansengelijkheid op het gebied van taal- en talentontwikkeling. Pijnenburg: „We kijken naar wat de kinderen leuk vinden en waar ze goed in zijn. De opdrachten sluiten aan op hun beleavingswereld.”

Zo maakten de kinderen een 'mindmap' (denkschema) over zichzelf, mochten ze hun eigen ontwerpen door een lasermachine laten maken, interviewden ze een vluchteling en maakten ze daar hun eigen podcast over.

Kinderen maken bij Plek 3, onder begeleiding van Sanne Pijnenburg (staand), een 'mindmap' over zichzelf. FOTO MARA VAN DEN OETELAAR

Meedoen aan Plek 3 is niet vrijblijvend: zowel van de kinderen als van hun ouders wordt medewerking verwacht. Maar Plek 3 voelt voor de kinderen allesbehalve als een veredelde huiswerkklass. De elfjarige Quinty van OBS Harlekijn en Disteny van De Klingerberg vinden Plek 3 „totaal anders dan school”. Quinty: „Veel wat we hier doen is voor de lol, maar je leert er wel weer van, zoals hoe je een podcast moet monteren.” Disteny: „Op school ben je meer bezig met rekenen en taal, of zijn we aan het knutselen. Het is leuk om hier andere dingen te leren.”

WELKOM bij
PL3K



PLEK 1 THUIS
PLEK 2 SCHOOL
PLEK 3 BIB

De derde plek om te leren en ontwikkelen

de Bibliotheek
Venlo

Download HIER de folder of haal 'm op bij de Bibliotheek.



Bekijk HIER de promotiefilm of scan de QR-code.





KB } nationale
bibliotheek

VSBfonds,
iedereen doet mee

provincie limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg



de Bibliotheek
Venlo

